

Sygn. akt IV CZ 98/15

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Władysław Pawlak

w sprawie ze skargi uczestnika postępowania M. O.
o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem
Sądu Okręgowego w B.
z dnia 1 czerwca 2007 r.
w sprawie z wniosku A. O.
przy uczestnictwie Ma. O., Mr. O., M. O., E. O. i T.O.
o dział spadku, podział majątku dorobkowego i zniesienie współwłasności,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 lutego 2016 r.,
zażalenia uczestników postępowania Ma. O., Mr. O., M. O. i T. O.
na postanowienie Sądu Okręgowego w B.
z dnia 8 października 2015 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 1 czerwca 2007 r. wydanym w sprawie II Ca .../07, Sąd Okręgowy w B. oddalił apelację uczestnika M. O. od postanowienia Sądu Rejonowego w B., mocą którego dokonano działu spadku, podziału majątku dorobkowego i zniesienie współwłasności nieruchomości stanowiących pierwotnie majątek dorobkowy A. i Z. małżonków O.

W dniu 24 kwietnia 2015 r. M. O. wniósł skargę o wznowienie postępowania w sprawie II Ca .../07, powołując jako podstawę wznowienia art. 403 § 2 k.p.c. Skarżący wskazywał, że postanowieniem z dnia 3 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy w B. zmienił postanowienie Sądów Rejonowego w B. (I Ns .../96) i Wojewódzkiego w B. (II Ca .../97) stwierdzające nabycie z ustawy spadku po A. O. przez żonę spadkodawcy i jego dzieci to jest Z. O., A. O. i M. O. po 1/3 części, w ten sposób, że stwierdził, iż spadek po zmarłym w dniu 20 września 1977 r. A. O. na podstawie testamentu własnoręcznego z dnia 10 grudnia 1975 r. nabył w całości syn M. O.

Rozstrzygając o skardze o wznowienie postępowania, Sąd Okręgowy w B. postanowieniem z dnia 8 października 2015 r. skargę tę odrzucił. Wskazał, że skarga o wznowienie postępowania została wniesiona z uchybieniem terminu z art. 408 k.p.c. Powołany przepis stanowi, że po upływie pięciu lat od uprawomocnienia się wyroku nie można żądać wznowienia postępowania, z wyjątkiem wypadku, gdy strona była pozbawiona możliwości działania lub nie była należycie reprezentowana. Sąd wskazał, że termin ten jest zbliżony do terminu prawa materialnego, nie podlega przywróceniu, a jego upływ powoduje wygaśnięcie prawa wznowienia postępowania niezależnie od tego czy strona ponowi winę w uchybieniu tego terminu. Biorąc pod uwagę, że podważane postanowienie zapadło w roku 2007, skarga wniesiona w roku 2015 była spóźniona, w związku z czym podlegała odrzuceniu.

W zażaleniu na postanowienie Sądu Okręgowego o odrzuceniu skargi, M. O., domagając się jego zmiany i uwzględnienia skargi ewentualnie uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, zarzucił, że sąd nie wziął pod uwagę art. 401 pkt 2 k.p.c. Wskazał, że w postępowaniu o dział spadku, strony postępowania jak i sąd ograniczone były treścią istniejącego wówczas postanowienia o stwierdzeniu

nabycia spadku, w związku z czym nie mógł podnosić zarzutów, że jest jedynym spadkobiercą. W czasie więc gdy toczyło się to postępowanie był pozbawiony możliwości działania, a niemożność ta ustała w dniu 22 lutego 2014 r., to jest w dniu odnalezienia testamentu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne.

Skarżący w zażaleniu nie odnosi się do stanowiska Sądu Okręgowego oceniającego jako spóźnioną skargę o wznowienie opartą na podstawie z art. 403 § 2 k.p.c., co odczytać należy jako aprobatę tego stanowiska. Istotnie, pogląd Sądu Okręgowego co do tego, że jeżeli w okolicznościach faktycznych i prawnych, które stały się przyczyną złożenia skargi o wznowienie upatrywać podstawy sformułowanej w art. 403 § 2 k.p.c., to nie budzi wątpliwości, że skarga jest spóźniona z uwagi na uchybienie pięcioletniemu terminowi wynikającemu z art. 408 k.p.c. Odwołanie się natomiast w zażaleniu do podstawy z art. 401 pkt 2 k.p.c., to jest pozbawienia strony możliwości działania wskutek naruszenia przepisów prawa - a więc do wyjątku przewidzianego w art. 408 k.p.c., jest oczywiście nietrafne. Ta podstawa wznowienia odnosi się do pozbawienia strony możliwości działania, które wystąpiło w toku postępowania, przed uprawomocnieniem się orzeczenia, w okolicznościach tamtej sprawy. Zdarzenia, które następują po prawomocnym zakończeniu postępowania nie mieszczą się w tej podstawie wznowienia, co zresztą jasno wynika również z art. 407 § 1 *in fine* k.p.c. określającego początek biegu trzymiesięcznego terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania opartej na tej podstawie wznowienia.

Z tych względów Sąd Najwyższy na mocy art. 398 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako pozbawione uzasadnionych podstaw.